

Voorlees- TRAJECT+

De aanpak in het kort

Veel bibliotheken voeren de VoorleesExpress of een vergelijkbaar voorleesprogramma uit. Vanuit een voorleesprogramma als de VoorleesExpress kun je laagtaalvaardige ouders extra ondersteuning bieden om zelf de taalontwikkeling van hun kinderen te (blijven) stimuleren. Daarbij is het belangrijk om de leervraag van de ouders scherp te krijgen en hen te ondersteunen met een passend aanbod. Dit kan binnen de VoorleesExpress, maar ook door bijvoorbeeld de VoorleesExpress te verbinden met andere programma's. Zo creëer je een doorgaande lijn voor het gezin. Door voorleesvrijwilligers te laten trainen door het Taalhuis leren ze laaggeletterdheid herkennen, signaleren en bespreekbaar maken. Zo kunnen ze ouders met een leervraag doorverwijzen naar passend aanbod van het Taalhuis. De voorleesvrijwilliger kan ook zelf taalcoach worden van de ouder, omdat deze inmiddels een band heeft opgebouwd met het gezin.

Op de volgende pagina staan 2 voorbeelden. Het programma ThuisTaal is gericht op nieuwkomersgezinnen. Je vindt hiervoor een specifiek stappenplan op Biebtobieb.

Doel van de aanpak

1. De bibliotheek verbindt programma's aan elkaar en creëert een doorgaande lijn voor ouders én kinderen
2. Voorleesvrijwilligers leren laagtaalvaardige ouders met een (latente) leervraag herkennen en verwijzen hen warm door naar het juiste aanbod of ondersteunen hen zelf

Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak

- Er wordt al een regulier voorleesprogramma uitgevoerd door de bibliotheek, zoals de VoorleesExpress of Taalvisite
- Het Taalhuis is bereid partner te zijn
- Er is een goede samenwerking met een kinderdagverblijf of basisschool in de buurt
- Er zijn genoeg vrijwilligers die én willen voorlezen in het gezin, én ouders willen ondersteunen

Stappenplan

1. Doelstelling en projectteam

Bepaal welke doelen je wilt bereiken en welke partners je hiervoor nodig hebt: bijvoorbeeld een peuterspeelzaal of basisschool. Stel een projectteam samen met in ieder geval collega's van het Taalhuis, het voorleesprogramma en de externe partners. Breng in kaart waar verbinding kan worden gelegd tussen het voorleesprogramma en het Taalhuis.

2. Plan van aanpak

Stel een plan van aanpak op. Denk na over ambitie, visie, doelen, rolverdeling, planning en begroting. Zorg dat je in geval van externe partners afspraken vastlegt in een samenwerkingsovereenkomst. Zoek, waar nodig, extra financiële middelen.

3. Communicatie en werving

Maak afspraken over de werving en doorverwijzing van de ouders door peuterspeelzaal en/of school. Zoek vrijwilligers die als voorlezer aan de slag willen én die ouders willen stimuleren bij hun leervragen over de taal- en schoolontwikkeling van hun kind. Maak een plan voor de communicatie rond het project binnen de bibliotheek en daarbuiten.

4. Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

Breng met het Taalhuis en de projectleider van het voorleesprogramma in kaart hoe jullie laagtaalvaardige ouders kunnen bereiken en verbinden met het juiste aanbod over en weer. Ontwerp en plan een trainingsprogramma waarin voorleesvrijwilligers getraind worden in het herkennen, signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid, gesprekstechnieken en coaching. Organiseer periodiek kennisdelingsessies, waarin medewerkers van het Taalhuis en voorleesvrijwilligers ervaringen uitwisselen en waar nodig het project inhoudelijk kunnen aanscherpen.

5. Uitvoering

Maak afspraken over de start en de looptijd van het project. Zorg waar nodig voor aanvullend leermateriaal, zoals de oefenboekjes Voor jou en je kind! van Taal voor het Leven. Organiseer intervisiemomenten wanneer de vrijwilliger aan de slag gaat in het gezin, in samenwerking met het Taalhuis.

6. Evaluatie

Evalueer ten minste een keer per jaar de werkwijze met het oog op doorontwikkeling en borging.

Voorbeelden van DE AANPAK

Taalvisite+ *DOK in Delft*

Het programma Taalvisite+ van DOK is ontstaan nadat bleek dat er meer aandacht nodig was voor de laagtaalvaardige ouders binnen het voorleesprogramma. Ouders leren hoe ze hun kind kunnen ondersteunen bij wat ze leren en hoe ze hun kind kunnen helpen met de Nederlandse taal. Door het leesplezier van kinderen te vergroten, worden zij gestimuleerd meer zelf te lezen. Deze methode is ook bij andere voorleesprogramma's in te zetten.

Kern van het programma is dat de voorleesvrijwilliger óók de laagtaalvaardige ouder ondersteunt. Met het kind worden taalspelletjes gedaan en de ouder krijgt de nodige ondersteuning, aangepast aan het taalniveau. De vrijwilliger sluit tijdens de bezoeken aan bij de dagelijkse bezigheden en het schoolleven van het kind en probeert de ouder zelf met voorbeelden te laten komen. Denk aan het samen lezen van nieuwsbrieven van school die ouders niet begrijpen, de school-website bekijken, helpen bij het huiswerk van de kinderen en met de leerkracht praten. De peuterspeelzaal of school draagt de ouders aan; zij kennen het begripsniveau van de ouders en weten of deze interesse hebben in het programma. De meeste inschrijvingen van scholen komen na het 10-minutengesprek met de ouders op school.

ThuisTaal (voor nieuwkomersgezinnen) *regio Twente*

Het project ThuisTaal wordt in samenwerking met de lerarenopleiding opgezet, passend bij de lokale situatie. Dat betekent dat het project per locatie kan verschillen. Hieronder lees je hoe het project is opgezet in regio Twente.

Met het project ThuisTaal ondersteunen de Overijsselse bibliotheken en de Lerarenopleiding Basisonderwijs van het Saxion Enschede samen nieuwkomersgezinnen in hun taalontwikkeling. Sinds 2015 nemen de derdejaars pabostudenten jaarlijks deel vanuit het vak Nederlands.

In 3 maanden komen de studentenkoppels 7 keer bij de gezinnen thuis om activiteiten met het gezin te doen, zoals voorlezen en taalspelletjes. Ook gaan ze samen naar de bibliotheek. De studentenkoppels ontwikkelen een lesprogramma op maat voor de gezinnen. Na afloop van ThuisTaal stromen de gezinnen door naar de VoorleesExpress. Door de samenwerking wordt de relatie tussen thuis, school en bibliotheek versterkt en worden grotere effecten bereikt in de gezinnen. Het is een voortraject op de VoorleesExpress, waarbij de gezinnen een kickstart maken met de ThuisTaal-studenten en de voorleesvrijwilliger het stokje overneemt.

Meer informatie

- Taalvisite+: www.probiblio.nl/uploads/2019%20Bestanden/19_043_Gezinsaanpak_V6.pdf (vanaf pagina 7)
- Voor jou en je kind!: www.lezenenschrijven.nl/wat-doen-wij/oplossing-voor-je-vraagstuk/voor-jou-en-je-kind
- ThuisTaal: www.rijnbrink.nl/foleon/best-practices_bibliotheek-en-integratie/thuistaal/